

Strategisk næringsplan 2023-2026

Hovedmål

Sandefjord kommune skal bli blant de beste i landet på næringsutvikling.

Indikatorer

- **Sandefjord kommune skal ha best samlet utvikling i NHOs kommune NM, blant kommunene i Kostra-gruppe 11.**
 - Resultatmålet er i første utgave av SNP definert som fremgang i antall plasser på rangeringen. Nullpunktet er tallgrunnlaget for 2017 og målet skal nås innen utgangen av 2025.
- **Sandefjord kommune har som mål at antall arbeidsplasser skal ha større prosentvis økning enn befolkningsveksten.**
 - Tallgrunnlag er SSBs årlige statistikk over registerbasert sysselsetting, målt mot SSBs statistikk for befolkningsutvikling.
- **Sandefjord kommune har som mål å øke skatteinntektene per innbygger målt mot landsgjennomsnittet, til 90 prosent eller mer, og øke skatteinntektene per innbygger mer enn gjennomsnittet av kommunene i Kostra-gruppe 11.**
 - Måles med tallgrunnlag fra KS.
- **Deltakelsen i arbeidslivet skal øke med 2 prosent årlig.**
 - Nullnivået er 2021. Måles gjennom SSBs statistikk over innbyggere mellom 20 og 66 år som deltar i arbeidslivet

Innholdsfortegnelse

1Forord

2Sammendrag og innledning

3Kommunens utgangspunkt – nå-situasjonen

4Strukturen i strategisk næringsplan

5Strategiske grep for mål 1

6Strategiske grep for mål 2

7Strategiske grep for mål 3

8Tilskudd til næringsprosjekter og - tiltak i 2022

9Oppfølging av strategisk næringsplan

1 Forord

Å bli blant landets beste kommuner på næringsutvikling var en sentral ambisjon da Sandefjord, Andebu og Stokke kommuner ble slått sammen fra i 2017. Siden strategisk næringsplan for ny kommune ble vedtatt i 2018, har høyere vekst i arbeidsplasser enn innbyggere vært planens hovedmål. I perioden 2017-2021 økte kommunens befolkning med 3,7 prosent, mens antallet jobber økte med 5,7 prosent.

Skatteinntekter fra innbyggerne er noe av det som finansierer en kommune. Økte innbyggertall kan dermed gi grunnlag for enda bedre kommunale tjenester. Et av de viktigste tiltakene en kommune kan gjøre for å sikre bosetting, er å bidra til tilgang på arbeidsplasser. I tillegg ligger det en betydelig gevinst – også helsemessig – for hver enkelt innbygger som er i jobb. Økende deltakelse i arbeidslivet blir nå løftet som et eget mål.

Denne andre versjonen av Sandefjord kommunes næringsplan er blitt til i 2022, med involvering av både næringsliv, folkevalgte og andre relevante parter. Planen baserer seg i tillegg på fakta, statistikk og analyser fra blant andre Telemarksforskning, Rambøll Norge AS, Vestfold og Telemark fylkeskommune og Statistisk sentralbyrå. Nasjonale og regionale føringer ligger også til grunn.

I tillegg til vekst i arbeidsplasser, er NHOs kommune-NM benyttet som indikator på Sandefjords utvikling. Her rangeres kommunene basert på fem ulike kategorier, som alle har sentral betydning for næringslivet. I perioden 2017-2022 har Sandefjord klatret fra 67. til 38. plass blant landets kommuner. Den reviderte utgaven av Sandefjord kommunes næringsplan skal sikre at den positive utviklingen fortsetter.

2 Sammendrag og innledning

Strategisk næringsplan er en del av Sandefjords kommuneplan, og den peker ut målene og hovedretningen for å bli blant landets beste kommuner på næringsutvikling. Planen peker på betydningen av tilgang på arbeidskraft, gode næringsarealer og infrastruktur, og også på kommunens rolle som tilrettelegger, aktør og samfunnsutvikler. Videre understreker den viktigheten av at flere deltar i arbeidslivet. Planen understreker også betydningen av å bygge en attraktiv kommune med en levende og attraktiv by.

Samtidig er det viktig å understreke at kommunen alene har begrensede muligheter. Derimot øker sjansene for å lykkes, om alle sentrale parter deler planens ambisjoner og arbeider målrettet mot dem. Dialog og samarbeid med lokale bedrifter og næringsforeninger er helt nødvendig. Kommunene i Vestfold, fylkeskommunen og andre regionale aktører vil dessuten tjene på å stå samlet for å gjøre regionen attraktiv for bedrifter, beboere – og besøkende.

Men hva gjør en kommune attraktiv for bedrifter? Transportøkonomisk institutt (TØI, 2017) trekker frem fire kriterier: At virksomheten kan finne eller tiltrekke seg den arbeidskraften den trenger i byen eller regionen, pris og tilgang på arealer og lokaler, nærhet til og samlokalisering med andre virksomheter, og at de ansattes transportbehov oppfylles.

Legger vi disse kriteriene til grunn blir næringsutvikling en ganske bred øvelse. Både byutvikling og bostedsattraktivitet er sentrale faktorer for å lykkes. Men TØIs kriterier tar ikke nødvendigvis opp i seg viktige trender i tiden. Stadig sterkere konkurranse i næringslivet, klima- og miljøutfordringene, en synkende andel av befolkningen som er i lønnet arbeid; alt understreker behovet for å jobbe langsiktig på mange fronter. Å sette nyskaping og innovasjon i system blir også mer og mer avgjørende.

Å drive kommunal næringsutvikling handler om noe så enkelt – og noe så komplisert – som å legge til rette for fremtidens verdiskaping.

Planen er laget for å bidra til oppnåelse av to av FNs bærekraftsmål:

8. Anstendig arbeid og økonomisk vekst.

FNs bærekraftsmål

9. Industri, innovasjon og infrastruktur.

Strategiske mål

Sandefjord skal:

1. Være regionens mest offensive tilrettelegger for næringslivet
2. Være en levende by og en kommune med høy bostedsattraktivitet
3. Bidra til at næringslivet har tilgang til relevant arbeidskraft og at flere deltar i arbeidslivet

Innledning

Hvordan skal Sandefjord kommune legge til rette for fremtidens verdiskapning? Målene de folkevalgte har satt seg, er at kommunen skal markere seg som et godt vertskap og en offensiv tilrettelegger for næringslivet. Vi skal kjennetegnes av gode arealer, enten det er i byen og tettstedene eller utenfor disse. Byen Sandefjord skal videre utvikles til et levende og attraktivt sentrum. Hele kommunen skal utvikles for å ha høy attraktivitet som bosted. Sandefjord kommune skal ikke minst bidra til at næringslivet får god tilgang til arbeidskraft - og at deltakelsen i arbeidslivet øker.

I denne planen blir det pekt på strategiske grep som skal sørge for at målene blir oppnådd. Blant dem er utviklingen av et levende bysentrum med en optimal blanding av tjenesteyting og opplevelsesarealer, bolig-, kontor- og kompetansearbeidsplasser, utdanningsmuligheter etter videregående skole, og det å generelt legge til rette for at ønskene og behovene til aldersgruppen 20-40 blir ivaretatt. Økt deltakelse i arbeidslivet er også en viktig forutsetning for at fremtiden i Sandefjord skal være bærekraftig. Sandefjord har utfordringer på dette området som det er svært vesentlig å jobbe aktivt med.

De neste årene skal blant andre næringsarealene på Fokserød Vest reguleres, og arbeidet med å utvikle Torp Øst starter. Også næringsarealene i tidligere Stokke og Andebu kommuner skal utvikles i tråd med næringslivets behov. Der det er grunnlag og behov for det, er kommunen innstilt på å være initiativtaker, pådriver og påta seg en aktiv rolle som grunneier.

For at en kommune skal bli oppfattet som et fristende sted å flytte til eller bli boende i, er bostedsattraktivitet helt avgjørende. I tillegg til en levende by, ønsker arbeidstakerne i nærings- og arbeidslivet en kommune med et rikt utvalg bomuligheter i alle prisklasser, gode barnehager og skoler og et kulturtilbud som appellerer til mange interesser. Natur og friluftsmuligheter er også vesentlig. Sandefjord vil ta vare på natur- og rekreasjonsområder og vil verne særlig bynære skogs- og friluftsområder for allmennheten. Idretten skal også gis de beste betingelser for å fylle sin rolle.

For både innbyggerne og næringslivet er det viktig at god infrastruktur er til stede. Denne planen understreker betydningen av at næringslivet og de som jobber i bedriftene i Sandefjord får sitt transportbehov oppfylt, enten det er gjennom vei, flyplass, tog, buss, gang- og sykkelveier, ferger eller bredbånd. Det er av særlig betydning at forholdene legges til rette for mindre avhengighet av bil.

Næringsplanen peker videre på betydningen av aktiv omdømmebygging overfor regionen og andre landsdeler. I tillegg til å utvikle kommunen i positiv retning, må vi fortelle omverdenen at det skjer. Sandefjord kommune skal også bidra til gründerskap, innovasjon og økt kompetanse, både for å sikre utvikling av næringslivet og for å få flere inn i arbeidslivet.

Næringslivet, de folkevalgte og de ansatte i kommunen vil gå inn i de spesifikke næringsrelevante problemene og løse dem i et tillitsfullt samarbeid. De næringsdrivende skal oppleve at de folkevalgte lytter til deres behov, og at de kommunalt ansatte blir oppfattet som positive ja-mennesker.

3 Kommunens utgangspunkt – nå-situasjonen

Styrker

Attraktive næringsområder i og utenfor by og tettsteder:

Sandefjord har mange attraktive næringsområder tilgjengelig for alle typer næringer. Som eksempel kan nevnes Kullerød, Sundland, Haugan, Skolmar, Fokserød, Borgeskogen - og Sandefjord sentrum.

God kommunikasjon/beliggenhet

Sandefjord har næringsarealer tett på E18. I tillegg er byen i starten av en omfattende transformasjon knyttet til bygging av ny jernbane. Torp flyplass ligger i kommunen, med kort avstand til by og næringsområder. Mange daglige ferjeavganger - også fra Larvik til Hirtshals - korter ned transporttiden til Europa. Kommunen har svært høy fiberdekning. Sandefjord ligger midt i en tettbefolket region med et felles arbeidsmarked.

Godt næringsliv og vekst i arbeidsplasser

God lønnsomhet i næringslivet, god tilflytting av bedrifter og mange nyetableringer. I perioden 2017-2022 vokste antall arbeidsplasser med 5,7 prosent.

Attraktivt bysentrum

Kompakt handelssentrum med vakker arkitektur, et bredt utvalg av butikker, serveringssteder og kulturtilbud.

Attraktive bo-områder

Sandefjord kommune har attraktive bo-områder i by, tettsted eller på landet. Kommunen har Vestfolds lengste kystlinje, samtidig som det er nærhet til skog og mark. I nasjonal rangering scorer Sandefjord høyt på boligbygging.

Kompetanse

Sandefjord er vertskap for Norges største videregående skole med en stor bredde av fagtilbud. Kommunen har også internasjonal skole fra barnehage til videregående. Fagskolen Gokstad Akademiet er i vekst, og har tett dialog med regionens næringsliv for å tilby kompetanse innenfor relevante fag.

Svakheter

Kompetanse/arbeidskraft

En relativt lav andel av befolkningen i Sandefjord kommune har høyere utdanning. Generelt mangler mange bedrifter relevant arbeidskraft.

Arbeidsplasser

Sandefjord har en relativt lav andel av arbeidsplasser med høye kompetansekrav og høy avlønning, og også en lav andel statlige arbeidsplasser.

Høyskole/universitet

Sandefjord har ikke et tilbud om høyskole- eller universitetsutdanning i kommunen.

Sysselsetting

Lav andel sysselsatte i arbeidsfør alder.

Demografi

Befolkningmessig har Sandefjord en lav andel innbyggere i alderen 20 til 40 år.

Tilgang på strøm

Sandefjord og regionen rundt har begrenset tilgang på kraft, som vanskeliggjør store strømvhengige etableringer

Muligheter

Nye næringer

Grønne næringer. Netthandel. Digitalisering. Arrangements- og opplevelsesturisme. Sosialt entreprenørskap. Kultur. Hovedkontorer som kan tenkes å flytte ut av hovedstadsregionen.

Knutepunkt for samferdsel

Ny jernbane, videre utvikling av Torp, kobling til havn i Larvik er nye faktorer som gir utviklingsmuligheter.

Det nye arbeidslivet

Fjernarbeidsplasser.

Det grønne skiftet

Sirkulærøkonomi, delingsøkonomi, bioøkonomi.

Landbruk og industri

Sandefjord har høy andel god matjord og skog, med en tilhørende næringsmiddelindustri i vekst. Sandefjord har også tilbud om landbruksutdanning på videregående skole

Region med mange innbyggere

Vestfold og Grenland representerer samlet sett mange arbeidstakere og mange jobber. Sandefjord ligger midt i.

Regional samhandling

Samarbeid med bl.a. nabokommuner, fylkeskommunen, virkemiddelapparatet, næringslivets regionale foreninger, regionale utdanningsinstitusjoner og reiselivet, som bidrar til at Vestfold jobber sammen som region.

Trusler og flaskehals

Handelslekkasje

Nærhet til Sverige og Europa via fly og ferjer.

Rammevilkår fra staten

Dagens inntektssystem fra staten slår negativt ut for Sandefjord kommune.

4 Strukturen i strategisk næringsplan

For å oppnå gode resultater av kommunens arbeid med næringsutvikling, er det avgjørende å ha et langsiktig perspektiv. Planperioden for denne utgaven av strategisk næringsplan er 2023 til 2026. De ulike målene bygger imidlertid i stor grad på forrige utgave av kommunens næringsplan, som gjaldt for perioden 2019-2022.

Næringsplanen er utarbeidet med en struktur der det finnes ett hovedmål, som igjen måles gjennom fire ulike indikatorer. Videre kommer tre strategiske mål, som igjen skal oppnås gjennom de respektive delmålene.

Strategisk næringsplan har et overordnet perspektiv. En årlig handlingsplan definerer mer detaljerte tiltak som skal bidra til måloppnåelse. Handlingsplanen for neste år legges frem for politisk behandling om høsten, opp mot budsjettbehandlingen i kommunen.

5 Strategiske grep for mål 1

Sandefjord skal være regionens mest offensive tilrettelegger for næringslivet

Delmål

- Vi skal ha regionens raskeste, mest effektive og forutsigbare saksbehandling overfor næringslivet
- Kommunen skal bidra til at næringslivet omstiller seg i en bærekraftig retning (miljø og sosialt)
- Regionens mest attraktive næringsarealer skal skapes og utvikles i Sandefjord, og infrastruktur skal utvikles slik at den fungerer godt for bedrifter og ansatte
- Kommunens innkjøp skal gjøres på en måte som utvikler vårt lokale næringsliv
- Sandefjord kommune skal ha tett dialog og delta i strategisk viktige samarbeidsprosjekter med næringslivet, og samarbeid om næringsutvikling med nabokommuner, fylkeskommunen og andre relevante aktører

Kommunen har flere funksjoner overfor næringslivet. På den ene siden har vi lovpålagte oppgaver og en forvaltningsrolle. På den annen side er kommunen tilrettelegger, en viktig rolle for at næringslivet skal lykkes. Tilretteleggingen kan skje gjennom arealer og infrastruktur. Videre er en rask og forutsigbar saksbehandling på byggesaker, reguleringssaker og vann og avløp en viktig suksessfaktor. Kommunen kjøper også produkter og tjenester fra det lokale næringslivet, og bidrar slik sett direkte til omsetning.

Sandefjord kommune skal ha rollen som vertskap for næringslivet. I en slik rolle er det viktig at aktørene i næringslivet blir sett og hørt, at kommunen fremstår fremoverlent og profesjonell, og at vi har et godt og regelmessig samarbeid med alle utviklingsaktørene. Både bedrifter og næringsforeninger, nabokommunene, fylkeskommunen, virkemiddelapparatet og akademia spiller hver på sin måte viktige roller. Gjennom initiativ og samarbeid skal kommunen også ta en rolle som pådriver, for eksempel gjennom samarbeidsprosjekter.

I dag er Sandefjord kommune blant annet en aktiv samarbeidspartner i Gründeriet. I gründerhuset får etablerere av skalerbare oppstartsbedrifter hjelp til å vokse og derigjennom skape nye arbeidsplasser i Sandefjord. Videre er kommunen samarbeidspartner i omdømmeprojektet Tenk Sandefjord, og en av eierne i Start i Vestfold, som veileder alle nyetablerere. Gjennom kommunens medlemskap i Ungt Entreprenørskap, stimuleres det også til gründerskap allerede i grunnskolealder.

Sandefjord kjøper, sammen med nabokommunene, markedsførings- og vertskapstjenester fra regionens destinasjonsselskap. Dette skal øke aktiviteten i reiselivsnæringen og 8 synliggjøre opplevelser og Sandefjord og omegns attraktivitet som reisemål. Gjennom samhandling med aktører som tilrettelegger for feriegjester, arrangementer og konferanser skal kommunen bidra til å styrke Sandefjord og regionen som besøksdestinasjon. Å utvikle Sandefjord som reisemål og besøksdestinasjon påvirker omdømmet positivt, og det skaper både omsetning i det lokale næringslivet og også aktivitet i sentrum.

Sandefjord kommune skal sammen med næringslivets organisasjoner og bedrifter aktivt legge til rette for utvikling av nye næringer. En måte å gjøre dette på er å sørge for vekst og klyngedannelser i allerede sterke bransjer/næringer, som netthandel, maritim- og offshore, bygg og anlegg, landbruk og næringsmiddelindustri, samt internasjonalt rettede bedrifter.

Kommunen kan også gå inn som en aktiv aktør, grunneier og utvikler, noe kommunen allerede gjør som flyplassaksjonær, som eier av Sandefjord bredbånd og som utvikler av næringsområder.

Kommunen skal videre være en pådriver for det grønne skiftet. Miljøsertifisering og andre bærekraftige tiltak er viktige. Avgjørende er det også å stimulere til vekst innenfor sirkulærøkonomi og andre bærekraftige forretningsmodeller.

Som utbygger og innkjøper har kommunen mulighet til å påvirke leverandører. Kommunen har stor innkjøpsmakt og vi skal stille krav til våre leverandører blant annet på klima og miljø. Slike krav bør stilles i forbindelse med anbudsprosesser. Kommunen skal utnytte innovative anskaffelser som et verktøy for å styrke innovasjon. Kommunen vil også bidra til utprøving av ny klimavennlig teknologi i forbindelse med sine ulike byggeprosjekter.

Kommunen skal generelt sett bidra til å fremme gründerskap, innovasjon og kompetanse, og samarbeide med næringslivet om å skape møtepunkter for kapital, kompetanse og gründere. Kommunen, Sandefjord næringsforening og det lokale næringslivet utvikler derfor Gründeriet videre i retning av en inkubator.

Kommunen skal gjennom samarbeid, dialog og omdømmebygging legge til rette for:

- Næring som er i vårt distrikt
- Næring som ikke er i vårt distrikt, men kan tenkes å flytte hit
- Næring som ikke eksisterer ennå

Attraktive næringsarealer er en av de viktigste driverne for å tilrettelegge for eksisterende bedrifter, og for å tiltrekke seg nye virksomheter. Næringsarealene kan ligge i byen eller tettstedene, eller utenfor, og Sandefjord sentrum og områdene rundt Fokserød og Torp er definert som kommunens viktigste utviklingsområder. Det er avgjørende å hele tiden ha et tilstrekkelig antall ferdig regulerte arealer, enten de er eid av kommunen eller av private utviklere. I tillegg er det avgjørende å tilrettelegge god infrastruktur, både for frakt av varer, tjenester og ansatte. Sandefjord kommune skal aktivt tilrettelegge infrastruktur selv, og i tillegg være aktiv pådriver overfor regionale og nasjonale myndigheter slik at regional og nasjonal infrastruktur også utvikles i Sandefjord.

For kontorbaserte næringer er det viktig å tilrettelegge for arealer i byen og tettstedene, tett på jernbane og annen effektiv og klimavennlig infrastruktur. Her ligger et betydelig mulighetsrom både for Sandefjord sentrum og for Stokke, opp mot bygging av ny dobbeltsporet jernbane. Også i Andebu sentrum er det utviklingsmuligheter.

Sandefjord og regionen rundt har et betydelig miljø av internasjonalt rettede selskaper. Torp Sandefjord Lufthavn er og vil være en magnet både for eksisterende næringsliv og nyetableringer. For næringslivet i regionen har en flyplass som tilbyr både innenriks og utenlands ruter stor betydning. Utvikling av næringsområder i umiddelbar nærhet til Torp og E18 er fortsatt viktig for å få til videre vekst. Det samme er god infrastruktur til disse og til flyplassen.

Nærhet til og muligheter for samlokalisering med andre virksomheter er i seg selv et kriterium som gjør det attraktivt for en virksomhet å etablere seg. Næringsarealer er også et verktøy for klyngedannelser. En effektiv måte å drive næringsutvikling på, er å forsterke bransjer som allerede er store i området.

6 Strategiske grep for mål 2

Sandefjord skal være en levende by og en kommune med høy bostedsattraktivitet

Delmål:

- Sandefjord by skal utvikles i tråd med byutviklingsplanen og være motoren i kommunens næringsstrategi
- Andebu og Stokke skal utvikles som attraktive tettsteder i tråd med kommuneplanens arealdel
- Kommunen skal levere gode tjenester, sørge for god infrastruktur og sikre at det finnes gode friluft- og rekreasjonsområder
- Byen og kommunen skal utvikles slik at den særlig tiltrekker seg 20-40-åringene
- Kommunen, næringslivet, eiendomsbesittere og kulturliv skal samarbeide aktivt om å utvikle hele Sandefjord kommune
- Sandefjord skal være en kommune der mulighet for hjemmekontor og kontorarbeidsplasser for fjernarbeid bidrar til tilflytting, gjennom utvikling av tilbud og markedsføring
- Det skal stimuleres til utvikling av hybridarbeidsplasser for å gjøre Sandefjord mer attraktiv for personer som i dag ikke tilhører kommunen

Den største veksten i Norge de senere tiår ligger i storbyområdene Oslo, Trondheim, Bergen, Stavanger og Kristiansand. Disse områdene rommer i dag halvparten av Norges befolkning, og i perioden 2000-2010 sto de for 97 prosent av landets samlede befolkningsvekst. Etter Oslo og Akershus er Vestfold landets tettest befolkede region. Det er i seg selv et konkurransefortrinn for regionen, både for å tiltrekke seg befolkning og bedrifter.

Storbyenes rolle i samfunnsutviklingen har historisk sett fått moderat oppmerksomhet. Gjennom betydelig sentralisering de siste tiårene, er dette i ferd med å endres. Arbeidslivet har utviklet seg fra en tid da maskinene var den viktigste kapitalen.

Fremtidens arbeidsliv er mer og mer kunnskapsdrevet, og de unge velger seg urbane liv. Dette fører til at byene er kraftsentrene i fremtidens næringsutvikling. Sentralisering og urbanisering er sterke trender nasjonalt og internasjonalt, og Sandefjord sentrum vil være en viktig fremtidig motor for næringsattraktiviteten i Sandefjord. Sentrum i Sandefjord representerer allerede kommunens største konsentrasjon av arbeidsplasser. En levende by er i seg selv et aktivum for å gjøre kommunen attraktiv, både for bedrifter og for attraktiv arbeidskraft.

En byutvikling for fremtiden kan være et sentrum som kombinerer bolig, kontor og handel, levende gater og sosiale møteplasser. Tilrettelagte muligheter for fjernarbeid kan også bli vesentlig i det nye arbeidslivet slik det har utviklet seg etter korona-pandemien. Kultur er i seg selv en magnet. Kommunen bør ha et spesielt fokus på kultur som næring. Målt i antall ansatte er næringen relativt liten, men målt i strategisk betydning for å utvikle byliv, er den 11 sentral. Det samme kan man si om sentrumshandel, servering og andre næringer som bidrar til sentrumsliv. Disse er strategisk viktige for kommunen, og skal ha et spesielt fokus.

For å lykkes med å skape en levende by er det nødvendig å samle, ikke spre. I tillegg er det hensiktsmessig å finne rom for annen næring enn kontor og handel tett på sentrum. Sandefjord by skal gjennom en spennende

utvikling de nærmeste årene, og vil bli utviklet i tråd med byutviklingsplanen. Særlig 20-40-åringene skal ha fokus. Dette gjelder både ved utviklingen av byen og resten av kommunen. Utviklingen skal skje i samarbeid med næringslivet, eiendomsbesittere, kultur og frivillighet.

Behovet for et levende bysentrum synliggjør også behovet for å styre utviklingen av handelsområder utenfor sentrumsområdene aktivt, som Pindsle og Hegna. Også sentrumsområdene i Stokke og Andebu representerer viktige utviklingsområder for kommunen når den skal bli en av landets beste på næringsutvikling.

Utviklingen av sentrumsområdene vil blant annet gi mindre behov for forflytning av mennesker i det daglige. Dette passer godt sammen med klimautfordringene vi står overfor. Det grønne skiftet er en utfordring og en mulighet for næringslivet i distriktet. Fremtidens vinnere kan være de som klarer å kombinere sin egen lønnsomme vekst med å løse de samfunnsmessige utfordringene vi står overfor. En av nøklene er innovasjon og teknologiutvikling.

En viktig faktor for næringsutvikling er bostedsattraktivitet. For bedriftene våre er det avgjørende at arbeidskraft flytter hit eller blir her. Gode skoler, gode barnehager, et levende sentrum, et levende kulturliv, gode boområder og gode rekreasjonsområder er i seg selv attraktivt for bosetting. God infrastruktur, flyplass, ferjer, E18, tog, fly og fiber er vesentlig. Her skal kommunen ta rollen som utvikler og pådriver. Elementer som digitalisering og smartby, som kommunens innbyggerapp, er viktige enkeltelementer som styrker attraktiviteten. Her jobber kommunen videre med utvikling.

At Sandefjord har flere andre byer i kort reiseavstand er også et fortrinn. Å synliggjøre arbeidsmulighetene innenfor den korte reisetiden i regionen er tjenlig, fordi vi ofte må kunne tilby to spennende karrierer for å sikre videre bosetting eller tiltrekke oss nye innbyggere. Videre kan tilflytting sikres gjennom å bidra til utvikling og synliggjøring av mulighetene for kontorarbeidsplasser for fjernarbeid. Sandefjord kommune skal ha dialog med relevante private aktører for å bidra til at det er samsvar mellom tilbud og etterspørsel etter. Kommunen skal også bidra til at eksisterende kontorarbeidsplasser for fjernarbeid blir markedsført gjennom relevante kanaler, som omdømmeprojektet Tenk Sandefjord.

Sandefjord kommune kan tilby attraktive boområder i by, småby og på landet. Sandefjord har Vestfolds lengste kystlinje og nærhet til skog og mark. Dette gir tilgang til flotte rekreasjonsområder for tur og friluftsliv. Sammen med videre satsning på idrett og kultur, skal dette gi alle muligheten til å leve ett godt og langt liv i Sandefjord.

Omdømmeprojektet Tenk Sandefjord drives i samarbeid mellom Sandefjord Næringsforening, kommunen og en rekke partnerbedrifter. I tillegg til å utvikle kommunen i en positiv retning, er det avgjørende å fortelle omverdenen at det skjer. Dette skaper stolthet hos dem som bor her, og kan sikre at folk blir boende. Videre kan det bidra til å sikre videre befolkningsvekst gjennom tilflytting.

7 Strategiske grep for mål 3

Sandefjord skal bidra til at næringslivet har tilgang til relevant arbeidskraft og at flere deltar i arbeidslivet.

Delmål:

- Kommunen skal bidra til at arbeidskraft med fagkompetanse og høyere utdanning søker seg til og blir i næringslivet i Sandefjord.
- Sandefjord skal sikre kompetanse ved å tiltrekke oss et utdanningstilbud på høyskole- eller universitetsnivå, og videreutvikle fagskole og annet videreutdanning.
- Kommunen, næringslivet, NAV, fylkeskommunen og de ulike tilbyderne av kompetanse skal samarbeide tett og utvikle ideer og tiltak sammen.
- Sandefjord kommune skal gjennom våre tjenester redusere frafallet i videregående skole, øke inkluderingen, redusere utenforskapet og sikre at realkompetanse kartlegges og utvikles til hver enkelts og næringslivets beste.
- Sandefjord kommune skal bidra til å synliggjøre verdien av fagkompetanse og gjennom informasjon og innkjøp oppnå at flere får lærlingplass. Kommunen går selv foran som en aktiv lærebedrift.

Sandefjord ønsker å tiltrekke seg innbyggere med kompetanse som svarer til næringslivets behov. I dag må enkelte bedrifter søke langt utenfor kommunens grenser for å skaffe seg de arbeidstakerne man ønsker seg. Regionen kan betraktes som ett stort arbeidsmarked, men det er en klar fordel for kommunale inntekter og skatteevne at ansatte i private bedrifter bor i og har tilknytning til lokalsamfunnet rundt bedriftene. For å bidra til å sikre bosetting, bidrar kommunen til omdømmebygging og markedsføring av Sandefjord gjennom samarbeidsprosjektet Tenk Sandefjord.

En relativt lav andel av befolkningen i Sandefjord har høyere utdanning, og kommunen mangler for eksempel et høyskoletilbud som bidrar til at ungdom i alderen 19-25 år blir boende her som elever og studenter. Videre trenger innbyggerne varig kompetansepåfyll i et stadig mer konkurranseutsatt arbeidsmarked.

Det ligger en klar utfordring i å støtte opp under prosesser for å øke kunnskapsintensiteten i næringslivet. Siden flere Sandefjordsbedrifter er eksportrettet og globalt orientert, er det særlig viktig å bygge opp under prosesser som gir denne del av næringslivet enda større konkurransekraft. For å oppnå dette, er det etablert og vil etableres samhandling på ulike områder mellom akademisk, næringsliv og kommune. Sandefjord kommune har som mål å tiltrekke seg et utdanningstilbud på høyskole- eller universitetsnivå. Et av tiltakene er å bidra til utvikling av en lokasjon for dette. Videre er det viktig å støtte utviklingen av byens egen fagskole videre.

Sandefjord har sterke miljøer innen næringsklynger som kjemisk prosessindustri, engineering for blant annet olje og offshore, vannbehandling, bygg og anlegg, landbruk og næringsmiddelindustri, og ikke minst netthandel. En «kortreist» og tilpasset studiestruktur skreddersydd for lokale bedrifters behov vil øke attraktiviteten til Sandefjord som studiested, forutsatt at urbaniseringen styrkes og at vi lykkes med et levende sentrum.

Sandefjord har et internasjonalt skolemiljø som er godt kjent utenfor kommunens grenser. Både Skagerak International School og IB-linjen på Sandefjord videregående skole kan få enda større betydning dersom man for eksempel lykkes i å «holde på» elever gjennom påbygningsår i retning av bachelorutdanning eller ex.phil-kurs

kombinert med nettundervisning. For vesentlige deler av næringslivet er det også viktig i seg selv at Sandefjord kan tilby et internasjonalt skoleløp fra barnehage og grunnskole til og med videregående.

En av Sandefjords klare utfordringer er den relativt store andelen unge uføre og unge som ikke fullfører videregående skole. Det er derfor spesielt viktig at kommunen retter fokuset mot disse ungdomsgruppene for å få flere med i arbeidslivet. Her må kommunen fortsette å søke samarbeid med NAV, sosiale entreprenører og andre relevante aktører for å utvikle stadig nye måter å løse samfunnsutfordringer på.

Voksenopplæring og omskolering er blitt viktige faktorer for å øke kompetansen i samfunnet. Sandefjord kommune bør forsterke samarbeidet med organisasjonene og institusjonene som driver slik opplæring, særlig med tanke på bedriftsintern kompetanseheving. En kartlegging av de lokale bedriftenes fremtidige kompetansebehov ble gjennomført i 2022, og det er naturlig å målrette tiltakene ut fra denne. Et nettverk for kompetanse med næringsforeningene, NAV, kommunen, fylkeskommunen og kompetansetilbydere er et riktig verktøy for å sette arbeidet i system.

Fagkompetanse, blant annet innenfor helse og bygg og anlegg, er etterspurt som arbeidskraft. Sandefjord kommune skal bidra til å synliggjøre verdien av fagkompetanse gjennom informasjon, og også benytte innkjøp som en mulighet til å oppnå at flere får læreplasser i lokale bedrifter. Videre skal kommunen bidra gjennom å selv være en aktiv lærebedrift.

Kommunen skal gjennom sine tjenester redusere frafallet i videregående skole. Videre må kommunen ta initiativ til og bidra i prosjekter som reduserer utenforskap og øker inkludering. Mulighetshuset som er i drift fra høsten 2022 skal utvikles for å sikre at realkompetanse kartlegges og tilbys næringslivet. Prosjektet Globale Sandefjord videreføres for å fremme inkludering. Sandefjord har et betydelig miljø av sosiale entreprenører, som blant annet jobber med å kvalifisere dem som har falt utenfor arbeidsmarkedet. Kommunen jobber videre med ulike tiltak for å styrke sosialt entreprenørskap og gjøre Sandefjord til en foregangskommune på dette området.

8 Tilskudd til næringsprosjekter og - tiltak i 2022

Tiltak/prosjekt	Beløp i 2022
Tilskudd til omdømmeprojektet Tenk Sandefjord	1.000.000
Tilskudd til Gründeriet	1.000.000
Kjøp av reiselivstjenester	680.000
Tilskudd til Sosenteriet (nettverk for sosialt entreprenørskap)	100.000
Tilskudd til Start i Vestfold	177.000

9 Oppfølging av strategisk næringsplan

Handlingsplan

Administrasjon utarbeider en handlingsplan, med konkrete tiltak for å sikre måloppnåelse vedtatt i strategisk næringsplan. Handlingsplan har en årlig resultatrapportering til de folkevalgte organer, og det rapporteres på resultatmålene under. Handlingsplan legges frem til behandling i november, og ses i sammenheng med budsjettbehandlingen.

Resultatmål til hovedmål

- **Sandefjord Kommune skal ha best samlet utvikling i NHOs kommune NM, blant kommunene i Kostra-gruppe 11.**
 - Resultatmålet er i første utgave av SNP definert som fremgang i antall plasser på rangeringen. Nullpunktet er tallgrunnlaget for 2017 og målet skal nås innen utgangen av 2025.
- **Sandefjord kommune har som mål at antall arbeidsplasser skal ha en større prosentvis vekst økning enn befolkningsveksten**
 - Tallgrunnlag er SSBs årlige statistikk over registerbasert sysselsetting, målt mot befolkningsutviklingen.
- **Sandefjord kommune har som mål å øke skatteinntektene per innbygger målt mot landsgjennomsnittet til 90 prosent eller mer, og øke skatteinntektene per innbygger mer enn gjennomsnittet av kommunene i Kostra-gruppe 11.**
 - Måles med tallgrunnlag fra Kostra.
- **Deltakelsen i arbeidslivet skal øke med 2 prosent årlig.**
 - Nullnivået er 2021. Måles gjennom SSBs statistikk over innbyggere mellom 20 og 66 år som deltar i arbeidslivet.

Resultatmål til strategiske mål

- Sandefjord skal være regionens mest offensive tilrettelegger for næringslivet
 - Måles gjennom spørreundersøkelse blant lokalt næringsliv hvert 3. år i planperioden. Den første ble gjennomført høsten 2019, den andre høsten 2022. Den neste blir gjennomført i 2025. Dette strategimålet måles også gjennom utvikling i verdiskapning, tilflytting av bedrifter og nyetablering av bedrifter.
- Sandefjord skal være en levende by og en kommune med høy bostedsattraktivitet
 - Måles i netto tilflytting i forhold til kommunene i Vestfold og Grenland. Tall fra SSB.
 - Måles også gjennom plassering i kategorien demografi i NHOs kommune-NM.
- Sandefjord skal bidra til at næringslivet har tilgang til relevant arbeidskraft og at flere deltar i arbeidslivet.
 - Måles gjennom Sandefjords utvikling i NHOs kommune-NM under de to kategoriene kompetanse og arbeidsmarked